

מעדני אשר

גיליון תט"ז

(שנה ט')

פרשת בהעלותך תשע"ב

י"ל ע"י

מכון "מעדני אשר"

הודעה משמחת

אפשר לשמוע שיעורים מ"מעדני אשר" ע"י מערכת קול הלשון 03-6171111
ללשון הקודש: 111-47 לאידיש 311-12

האם כהנים ולוים פטורים מלומר את ההגדה כיון שלא נשתעבדו לפרעה במצרים?

בפרשתן ט' י"ד וכי יגור אתכם גר ועשה פסח לה' כחקת הפסח וכמשפטו יעשה חקה אחת לכם ולגר.

הראשונים והאחרונים בפרשתן נתקשו: מדוע צריך גר לעשות קרבן פסח, הרי לא היו כלל במצרים עיין לקמן ע"ב אריכות נפלאה בענין זה.

יש לחקור האם כהנים ולוים פטורים מלומר את ההגדה כיון שהם לא היו בשעבוד מצרים כמו שמבואר במדרש מובא ברשי פרשת שמות ה' ד' או דילמא הם חייבים לומר ההגדה.

הנה החיד"א בהגדה של פסח שמחת הרגל ע"מ ט"ז מקשה על הא דאמרין בהגדה כל המרבה לספר הרי זה משובח, דקשה מה בא לרבות כל.

ומתוך: דבא לרבות את הכהנים והלוים, שאע"פ שלא נשתעבדו והיו רשות לעצמם גם הם חייבים בסיפור יציאת מצרים, וזה הכוונה כל דהיינו אפילו לויים וישראלים, וגם מרומז בראשי תיבות כ"ל כהנים לויים המרבים לספר זה נמי משובח.

וכותב כמה טעמים מדוע הם חייבים אע"פ שהם לא היו בשעבוד: א. דמ"מ לא היו יכולים לצאת משם בעצמם, והקב"ה הוציאם. ב. כיון שהם יצאו מהשעבוד הרוחני שאם היו שוהים עוד רגע היו נטמאים בנ' שערי טומאה, וא"כ גם שבת לוי והכהנים הם שוים לישראל.

ומביא ראיה לזה הבעל הגדה שכהנים ולוים נמי חייבים לספר: ממעשה ברבי אליעזר ורבי עקיבא ורבי טרפון שהיו מספרין ביציאת מצרים כל אותו הלילה, והני תנאי רובם הם כהנים ולוים, כי רבי יהושע הוא רבי יהושע בן חנניה שהיה לוי, ורבי אלעזר ורבי טרפון היה כהנים, ואם כן היא ראיה גמורה למה שאמרתי וכל המרבה לספר דהיינו לרבות כהנים ולוים דהשלמים האלה איכא ביניהם כהנים ולוים והיו מספרים ביציאת מצרים כל אותו הלילה.

וכן בספר מגיד ליעקב על הגדה להגאון רבי יעקב אלגזי זצ"ל כתב על מה שאומרים בהגדה הלילה הזה כולנו מסובים וז"ל חקר חקירת חכם, דהואיל וטעם ההסיבה זכר לחירות, ועל כן אנחנו מסובין כבני חורין, מכל מקום יפלא מדוע כלנו מסובים דמשמע אפילו כהנים ולוים, הרי שבת לוי לא היה בשעבוד, ומתוך: ע"פ מה שיש לדקדק מה טעם פתח בעבדים היינו וסיים משועבדים היינו, אבל הכוונה לרמז על שבת לוי, כי אף שלא היו עבדים, מכל מקום משועבדים היו, ולכן כתב כפל לשון הוציאנו מעבדות לחירות ומשעבוד לגאולה, לרמז על שבת לוי כי לא היו עבדים רק משעובדים, ולכן סיים נמי משעובדים היינו לרמז על שבת לוי נמי, נהי דעבדים לא היו, אבל משעובדים היו, ועל כן גם להם יאתה סיפור יציאת מצרים, והיינו דמסיק ואפילו כולנו חכמים, רמז על שבת לוי דחכימי טובא, כמו שכתוב דברים ל"ג י' יורו משפטך ליעקב ותורתך לישראל, מצוה עלינו לספר ביציאת מצרים שאף הם היו באותו הנס.

מעדני אשר: נראה דלפי מה שכתב המהר"ל בגור אריה שמות י"ח ב' וז"ל אע"ג דשבטו של לוי לא נשתעבדו היו יראים מפני גזירות כל הבן היאורה תשליכה, לפי הנ"ל אתי שפיר מדוע כהנים ולוים חייבים בסיפור יציאת מצרים, שהרי מ"מ היה עליהם איזה שעבוד, על כן שנאלו צריכים לעשות לזה זכר כמו הישראלים.

ובספר הדרש והעיון פרשת וארא מאמר מ"ג לאב"ד רי"א הקשה: מדוע כהנים ולוים חייבים לשתות ארבע כוסות, הרי אצלם לא שייך הארבע לשונות של גאולה כיון שלא נשתעבדו במצרים, ותייך: דשבט לוי לא נשתעבדו רק בפרך, כדאיתא במדרש רבה שמות ה' ט"ז ששבט לוי היה פנוי מעבודת פרך, אבל מ"מ היה להם גם שעבוד, לכן שייך אצלם גם הארבע לשונות של גאולה, א"כ לפי הנ"ל בודאי אתי שפיר מדוע כהנים ולוים חייבים לומר ההגדה.

ביהמ"ד דחסידי בעלזא בית שמש - בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

ברכת מזל"א טבא וגדי"א יאה נשגור בזה קדם האי גברא רבא יקורא הגאון החסיד המפורסם, סיני ועוקר הרים, מקום עולה של תורה, שליח נאמן לעדתינו הק' אשר כל מחשבותיו להטיב ולהעלות רום קרנה של קרייתינו המעטירה ברוחניות ובנשמות, לאורו ולהדרכתו של כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א לתפארת בית בעלזא היה

הגה"צ ר' אברהם עבי דירנפלד שליט"א - רב קרייתינו

לרגל שמחת לבו באירוסיו בנו היקר מפארי גידולי ישיבתנו הקדושה

הבה"ח המופלג בתורה ויר"ש ומוכתר בכל מדה נכונה כמר אהרן נ"י עב"ג

בת הרה"ג רבי יוחנן לנדאו שליט"א ר"מ בשיבת בעלזא

יזכו לכנות בית נאמן בישראל ובנין עדי עד לתפארת המשפחות הרוממות ויזכה לרוב נחת ממנו ומכל יוצי"ת, ולהרבות פעלים לתורה ולתעודה כאות נפשו הטהורה באין מחסור כל

בהעשרה וכו' תפארת ביהמ"ד אגפאלי ווארני ביהמ"ד

גליון זה נודב ע"י

ידידינו הנדיב הנכבד

הרה"ג שמואל דוד חיים פישר שליט"א

ירושלים

לעילוי נשמת אביו

הרב שמשון בן הרב חיים דוד ז"ל

נלב"ע כ"ה סיון ת.נ.צ.ב.ה.

גליון זה נודב ע"י ידידינו הנדיב הנכבד

הרב אברהם שלמה מילר שליט"א מאנסי

לרגל שמחת החלאקה לנכדו כמר פנחס נ"י

בן לבנו ידידינו

הרה"ג רבי בן ציון מיללער שליט"א ירושלים

יהא רעוא שבזכות זיכוי רבבות

ירוה נחת מכל יוצאי חלציו ויצליח בכל אשר יפנה

מדוע גר צריך לעשות פסח הרי לא היה במצרים?

בפרשתן ט' י"ד וכי יגור אתכם גר ועשה פסח לה' כחקת הפסח וכמשפטו יעשה חקה אחת לכם ולגר.

יש להקשות: מדוע צריך לעשות פסח, הרי הוא לא היה במצרים ולא נגאל ממצרים, והרי הפסח זכר למצרים, כך מקשה הרמב"ן בפרשתן, והש"ך, והאור החיים הקדוש.

הנה הרמב"ן כתב וכי יגור אתכם גר, לצוות הגרים בפסח זה של מדבר כאשר יצוה בו לישראל, ויתכן כי מה שנאמר בפרשת בא שמות י"ב מ"ח וכי יגור אתך גר ועשה פסח, הוא על פסח מצרים, כי הפרשה היא על פסח מצרים נאמרה, והיה במשמע, כי הגרים היוצאים ממצרים ערב רב יעשו פסח שאף הם היו באותו הנס, אבל המתגיירים אחרי כן במדבר או בארץ ישראל לא יתחייבו בפסח שלא היו הם או אבותיהם בכלל ואותו הוציא משם דברים י"כ"ג לפיכך הוצרך בכאן לחייבם בפסח דורות.

וכן בש"ך כתב וז"ל וכי יגור אתם גר שנראה לכם שהוא גר, לא תונו אותו לומר שעשיית הפסח הוא זכר ליציאת מצרים, והוא לא היה במצרים, לא הוא ולא אביו, לזה אמר לכם גר כי אתם אינכם יודעים כי אולי היתה נשמתו מישראל ונדחה לחוץ ועתה חזרה, א"כ חוקה אחת יהיה לכם לגר ולאזרח הארץ.

ובאור החיים כתב שיש מקום לומר שאין הגר חייב בפסח, לפי שלא היה לא הוא ולא אבותיו במצרים, ואין מקום למעשה פסח אצלם, כי לא פסח ה' על בתיהם במצרים, וזה דומה למאמרם ז"ל שאמרו ביכורים פ"א גר מביא ואינו קורא שאינו יכול לומר וכו' כמו כן הדבר הזה, לזה חידש הכתוב דין זה כאן ואמר וכי יגור אתכם גר ועשה פסח, שהגם שאינו מהיוצאים ממצרים אף על פי כן מלבד שצריך לעשות כל המצות ואף גם זאת ועשה פסח וגו' ודקדק לומר אתכם לומר שהגם שאתם רואים זה חדש מקרוב בא, עם כל זה אתכם הוא כאחד ממנו, ויציאתנו ממצרים היתה גאולת עולם גם לנפש הגר, הגם שלא היה בנגלה היה בנסתר, כי שורש הקדושה אחד הוא וכשהיו אבותינו במצרים היתה כללות הקדושה טבועה בטומאת מצרים ואם חס ושלום ה' כללות הקדושה נטבע אין תרופה לענפים כי הכל הולך אחר העיקר והצלת העיקר נוגעת גם לענפים, ואמר כחקת הפסח, חש הכתוב שיאמר האומר, הן האמת כי עשה יעשה כל משפטי פסח, אבל דברים שהם ממש דברי שקר, כמו להגיד עבדים היינו לפרעה במצרים ויוציאונו וגו' עדיין דן אנכי כי לא ישעו בדברי שקר, תלמוד לומר כחקת הפסח כי יכול יוכל דבר כדברים האלה, כי היה גם הוא במצרים בבחינת השרשים.

וכן כתב בברכי יוסף אור"ח סימן תע"ג ס"ק י"ז, ובשערי תשובה, ועיין בספר הנפלא ניוצאי אור החיים בפרשתן שגר יכול לומר עבדים היינו, ומביא את האור החיים.

גר שמביא קרבן כשמתגיייר האם כשמתגיייר בערב פסח אינו

צריך להביא קרבן דיוצא בקרבן פסח?

הנה במשך חכמה בפרשתן כתב חידוש גדול וז"ל דאף דגר צריך להביא קרבן עולת העוף, זה דוקא בלא עשה פסח, אבל עשה פסח עם הצבור, סגי בלא קרבן, והוא כאזרח הארץ, ותו אינו צריך להביא את קרבנו, ואוכל אח"כ בקדשים, כמו שישראל אכלו פסח בלא קרבן, ולכן אמר שמות י"ב מ"ח "וכי יגור אתך גר ועשה פסח לה' המול לו כל זכר ואז יקרב לעשותו והיה כאזרח הארץ" שמעתי יהיה ככל כשרי ישראל לכל הלכותיו בלא קרבן, ואם כי זה חדש ולא נזכר כלל, רק כן משמע מהמשנה פסחים ז"ב ע"א דאמרינן גר שנתגיייר בערב פסח טובל ואוכל את פסחו לערב, משמע שאינו צריך להביא קרבן.

גר שנתגיייר ויש לו בנים ערלים האם יכול להקריב קרבן פסח?

בפרשתן ט' י"ד וכי יגור אתכם גר ועשה פסח לה' כחקת הפסח וכמשפטו יעשה חקה אחת לכם ולגר.

ובפרשת בא י"ב מ"ח כתוב וכי יגור אתך גר ועשה פסח לה' המול לו כל זכר ואז יקרב לעשותו וגו'.

יש להקשות: הרי הפסוק רוצה לומר דמילת זכרים מעכב מלעשות פסח, והרי כאן כבר נתגיייר והרי גר שנתגיייר אין הבנים מתיחסים אליו, א"כ מדוע מילת בניו שהיו לו בגיורתו מעכב אותו מלעשות הפסח, וליכא למימר דהפסוק מיירי בבניו שנולדו לו אחר שנתגיייר, דא"כ הם ישראלים גמורים, ומדוע נקט גר, כך מקשה בשו"ת חתם סופר אה"ע סימן מ"א, וכן בספרו חתם סופר על התורה, וכן בספרו תורת משה בפרשת בא וכן בשו"ת זרע אברהם סימן ל"א ס"ק ד'.

איכא כמה תרומים:

א. דאע"ג דכקטן שנולד לענין ירושה ויחוס משפחה, מ"מ התורה אמרה וכי יגור אתכם גר ועשה פסח לה' המול לו כל זכר, ומזה ילפינן מילת זכריו מעכבים האב מלעשות פסח ואי ס"ד גר שנתגיייר אין בנו נקרא על שמו כלל א"כ כי יגור גר זכרים מנא ליה שיעכבוהו לעשות ומכ"ש לר"א דאין מילת עבדיו מעכבתו רק זכריו, אלא על כרחך דעדיין נקרא על שמו, כך תירץ בשו"ת חתם סופר אה"ע סימן מ"א.

ובשו"ת בית יצחק א"ע ח"א סי' כ"ט תמה עליו: דאף דבהיה לו בנים קודם שנתגיייר ונתגיייר קיים פרו ורבו, דמ"מ נתיישבה העולם מחמתו, אבל לענין פסח דוקא מילת בנו או עבדו, וזה אינו לא בנו ולא עבדו, ועיין בשו"ת מנחת יצחק חלק א' סימן קל"ו, ובשו"ת חדות יעקב חלק אבן העזר סימן כ"ד, ובשו"ת הר צבי אבן העזר סימן י"ט.

ב. דמיירי שבניו שמל בעודו בגיורתו מתו מחמת מילה, ואשמעינן קרא שאותן שנולדו אחר שנתגיייר אין להם דין מתו אחיו מחמת מילה, ומעכבים אביהם מלעשות הפסח כי גר שנתגיייר כקטן שנולד דמי ואינו נחשבים לאחיו, כך תירץ בחתם סופר בתורת משה בפרשת בא.

הנה מדברי החתם סופר יוצא חידוש גדול דגר שנתגיייר כקן שנולד דמי אמרינן אף לגבי דברים התלויים בטבע דהטבע משתנה: יש לצנין דגם בספר דרך פקודין מצוה ב' ס"ק ל' כתב וז"ל נשאלתי הגר שנתגיייר עם ג' בנים ומלו ב' הראשונים ומתו מחמת מילה האם מותר למול את השלישי ומסיק: לכאורה היה נראה לומר דאין קורבה לבני נח לענין עריות כשנתגירו אח"כ ואפילו מדרבנן לא גזרו, א"כ הויה כקטן שנולד מאיש אחר ומותר למול השלישי, חזינן נמי דסבירא ליה דאף בדבר התלוי בטבע אמרינן כקטן שנולד דמי.

ג. טרם שנתקדשו בטבילה והזאה בשעת מתן תורה, ורק במילה בלא טבילה במצרים, אז עדיין לא היה כקטן שנולד דמי והוה כבנו ממש לכל דבר ומעכבו מפסח, כך תירץ בחתם סופר בפרשת בא.

מעדני אשר: צ"ע לפי תירוץ זה דהפסוק אינו נוהג לדורות.

ד. ע"פ מה שכתב הרמב"ם פרק ט' מהלכות עבדים הלכה ב' דעכו"ם מוכר בניו ובנותיו שנאמר מהם תקנו, הרי דעכו"ם יש לו קנין הגוף בבניו ובנותיו דיכול למכרם אף דישראל אין לו קנין בבנו אלא בבתו הקטנה, לפי הנ"ל אתי שפיר דאף אם נתגיייר נהי דפקע ממנו היחס, מ"מ קנין ממונו לא נפקע והויה כמו מילת עבדו דמעכבין את האדון מפסחו ולכן אמרה תורה המול לו כל זכר אף הזכרים שנולדו בהיתו עכו"ם, כך תירץ בשו"ת זרע אברהם סימן ל"א ס"ק ה'.

מי שנמצא בפסח שני בדרך רחוקה האם פטור אף מפסח שני?
בפרשתן ט' י' איש כי יהיה טמא לנפש או בדרך רחוקה וגו'
בחודש השני בארבעה עשר יום בין הערבים יעשו אותו וגו'.

יש לחקור מי שנמצא בדרך רחוקה בפסח שני האם נמי פטור מפסח שני או דילמא רק בפסח ראשון יש פטור של דרך רחוקה כיון שיכול לעשות פסח ראשון ויש תשלומין לפסח ראשון משא"כ בפסח שני אין פטור וצריך להתקרב קודם פסח שני לירושלים.

הנה בספר טעמא דקרא בפרשתן להגד"ח קניבסקי שליט"א כתב וז"ל שאלו אם מי שבדרך רחוקה פטור מפסח שני כמו שפטור מפסח ראשון דשמא דווקא מפסח ראשון פטור שיש לו תקנה.

ומביא ראיה: ממה שלא עלה עזרא עם זרובל עד ו' שנים אחר שנבנה הבית כמו שכתוב בגמ' ערכין י"ג ע"א שהיה צריך לחזור תלמודו לפני ברוך בן נריה, וברוך בן נריה היה זקן גדול שלא היה יכול לעלות אפילו בגלוקטיא, וכהאי גוונא כתבו התוס' פסחים ג' ע"ב גבי רבי יהודה בן בתירה שלא עלה לרגל משום בחוץ לארץ, וקשה בשלמא לענין עליה לרגל פטורין בני חוץ לארץ, אבל בקרבן פסח חייבים, ועל כרחך משום שהיו בדרך רחוקה, וקשה מ"מ חייבין בפסח שני ועל כרחך דפטורין גם מפסח שני.

יש להעיר: דבספרו דרך שיחה בפרשתן כתב שדרך רחוקה אינה פטור רק לגבי פסח ראשון.

מעדיני אשר: יש להביא ראיה, מהא דלא נכתב במשנה פסחים צ"ה ע"א שמבארת את החילוקים בין פסח ראשון לפסח שני, שפסח ראשון פטור מי שהיה בדרך רחוקה, ובפסח שני חייב, ש"מ שאף בפסח שני יש את הפטור של דרך רחוקה.

יש לדחות: דתני ושייר, שהרי הרבה חילוקים לא נכתבו שם במשנה.

האם ערב פסח שני יש איסור לאכול מצה

כדי שיאכל בערב מצה לתיאבון?

בפרשתן ט' י"א בחודש השני בארבעה עשר יום בין הערבים יעשו אותו על מצות ומרורים יאכלהו.

איתא במשנה פסחים צ"ט ע"ב ערב פסחים סמוך למה לא יאכל אדם עד שתחשך.

יש לחקור האם בערב פסח שני נמי אסור לאכול מצה או דילמא בפסח שני ליכא איסורא.

הנה התוס' פסחים צ"ט ע"ב כתבו שבערב פסח שני נמי אסור לאכול בערב פסח, וכן בשו"ת בנין ציון סימן ל'.

אבל בשפת אמת פסחים צ"ט ע"מ ב' חולק על זה: וז"ל יש לדון ולהתיר בערב פסח שני דאין לחוש אם לא יאכל בלילה לתיאבון, כיון דמצות פסח הוא לאכול על השובע, רק בפסח ראשון האיסור הוא משום חיוב מצה, דמצוה לאכול לתיאבון משום הידור מצוה כמ"ש הרשב"ם לעיל במשנה ב"ה לא יאכל דלא כמ"ש התוס' לקמן ק"ז ב' דאכילה גסה גרע מאכילה על השובע ע"ש אבל בפסח שני ליכא חיוב מצה מצד עצמו, אלא בשביל הפסח, וא"כ נאכל על השובע כמו הפסח.

וכן משמע מדברי הרשב"ם ד"ה משום חיובא דמצה כו' שכתב וחיובא דמצה לילה הראשון חובה דכתיב בערב תאכלו מצות משמע דמשום דמהאי קרא ילפינן חיוב מצה בלא הפסח להכי בעי לתיאבון, אבל מקרא דעל מצות ומרורים דמשמע חיובא עם הפסח אין לחוש אם אין אוכל לתיאבון, וא"כ בפתח שני יש לומר דמותר, וכן כתב בקונטרס כליל תפארת שבסוף הספר תפארת יהונתן בפרשתן.

מדוע בהגדה אינו כתוב עוד הפעם רחצה לפני ברכת המזון הרי בעינן ליטול מים אחרונים?

קימ"ל אור"ח סימן ת"פ כשמוזגין כוס רביעית נוהגין לפתוח הדלת להראות שליל שמורים הוא.

וכן קימ"ל סימן תפ"א נוהגים שלא לקרות על מטתו רק פרשת שמע, ולא שאר דברים שקורין בשאר לילות כדי להגן, כי ליל שמורים הוא מן המזיקין.

יש להקשות מדוע פותחין את הדלת רק בכוס רביעית: הרי סימן זה לכאורה היה נכון יותר לעשותו בהתחלת הסדר כשאומר כל דכפין ייתי ויכול ולא עתה אחר בהמ"ז שכבר אכלו כולם, כך מקשה בחתם סופר בש"ע, וכן בבית הלוי פרשת בא.

ומתריצים: דהוא בא ברמיזה להראות לתינוק דבר חכמה דבגמ' פסחים ק"ט פריך על הא דתקנו רבנן ארבע כוסות היכי מתקני רבנן מידי דאתי לידי סכנה דהרי הוא זוגות, ואחד מן התיורוצים שאמר בגמרא הוא משום דהוא ליל שמורים, וזהו כשמוזגין כוס רביעי והרי יקשה להמסובין שהוא זוגות ופותחין הדלת להראות שהוא ליל שמורים וכתירוץ של הגמרא, כך תירץ בחתם סופר בש"ע אור"ח סימן ת"פ, וכן בבית הלוי פרשת בא.

הנה בשו"ת שיח יצחק סימן ר"כ הקשה למה לא הזכירו הקדמונים ג"כ גבי צפון ברך, ליטול ידיו למים אחרונים, וכי תימא לרוב פשיטות לא הזכירוהו, הרי גם רחצה נט"י לפני אכילת המוציא הוא פשוט, ואעפ"כ הזכירוהו, ואם תאמר שרחצה חיוב להזכירו, באשר הייתי סובר באשר כבר נט"י לטבול כרפס א"צ עוד, הרי ג"כ כאן יכולים לטעות שא"צ מים אחרונים בליל זו באשר ליל שמורים הוא, והרי טעם מים אחרונים משום סכנה, וה"א שבילילה הלזו שהיא ליל שמורים, שמה"ט אין קורים ק"ש על מיטתו, מפני שמשומרת מן המזיקין, ה"א ג"כ שא"צ למים אחרונים, וה"ל להזכירם, ע"ש.

וכן בהליכות שלמה ע"מ 382 הקשה כן, מדוע אינו מוזכר עוד הפעם רחצה לפני ברכת המזון וכתב דהטעם שאין מזכירין את זה דסבירא ליה דבזמן הזה אין חיוב מדינא רק קיבלהו עליהו.

משיב כהלכה

מחבר זה נודב ונשך ע"י ידידי הרב מרדכי זסקינד הגר שליט"א בחקלן

- א| ברכה בפסח שני. איזה ברכות ברכו על אכילת מצה בפסח שני.
- ב| פסח שני בזה"ז. מה יהיה בזמננו אם יבנה בית המקדש בין פסח ראשון לפסח שני, האם יקריבו הציבור בפסח שני. וגם למידי אין ציבור נדחך לפסח שני.
- ג| שמחה בשבת. וביום שמחתכם ובמדבר י' ו' ובספרי דרשו אלו שבתות, וובבית יוסף סי' רפ"א כתב מה שאומרים ישמחו במלכותך פי' הרי"א כהן צדק שסמכו עמ"כ וביום שמחתכם, ועל זה סמכו לומר וישמחו כך כל ישראל, רצ"ע שבגמ' בפסחים דף ק"ט ע"א מבואר שיש חיוב שמחה ביו"ט ולא מצאנו שיש מצוות שמחה בשבת ובבשר ויין, ובבגדי צבעונים כמו ביו"ט.
- ד| ותדבר מרים ואהרן במשנה. ובמדבר יב א' ובגמ' בשבת דף צ"ז ע"א מבואר שגם אהרן נצטרע אלא שמיד קדם ונתרפא, וקשה מה החילוק שאהרן נתרפא מיד ומרים רק לאחר שבעה ימים, הרי שניהם דברו על משה.
- ה| טומאת מרים בצרעת. ותסגר מרים מחוץ למחנה. ובמדבר יב טו| לכאורה מכיון שאהרן היה הכהן היחיד בעולם והוא היה קרוב אז מי הכהן שהסגיר את מרים, והרי אם אין כהן שסיגיר או שיאמר טמא היא לא טמאה.

כללי השתתפות

1. כל תשובה נבונה, אפילו לשאלה אחת תזכה את השולח להיכנס להגרלה על סך 1000 ₪.
  2. כל תשובה נבונה על כל שאלה, הינה זכות נוספת להשתתף בהגרלה, כך שכל מי שישלח יותר תשובות לכל השאלות מגדיל את סיכוייו בהגרלה.
  3. כל חודש, בראש חודש תערוך הגרלה בין כל השולחים, הזוכה ייבדוק תשובותיו, יתקבלו אך ורק תשובות מפורטות.
  4. ניתן לשלוח כל שבוע את התשובות של אותו שבוע, או עד ראש חודש.
  5. שימו לב: קבלת התשובות הינה אך ורק לפקס מערכת משיב כהלכה 0775558617 או במייל meir.s1000@gmail.com נא לציין שם וטלפון על התשובות. כמו"כ נא לציין בתחילת המכתב על כמה שאלות ענו.
- אנו חוזרים ומבקשים, השולחים בכתב יד, להקפיד על כתב ברור וקריא שיהיה ברור לאחר משלוח הפסק.
6. לברורים ומרטים נוספים בטלפון 057-3154010.

